

Jauns grāmatvedības likums: kas mainīsies

Tiešsaistes seminārs

2021. gada 10. novembrī

Valsts ieņēmumu
dienests

Valsts ieņēmumu
dienests

Grāmatvedības likums

spēkā no 2022. gada **1. janvāra**

Mērķis

Valsts ieņēmumu
dienests

Juridiskās tehnikas prasības

Terminu skaidrojumi, likuma mērķis, darbības joma

Pilnveidoti Ministru kabineta noteikumi

Valsts ieņēmumu
dienests

Struktūra

- I. Vispārīgie noteikumi
- II. Grāmatvedības reģistri un **attaisnojuma dokumenti**
- III. Inventarizācija
- IV. Gada pārskati un citi pārskati**
- V. Grāmatvedības dokumentu glabāšana
- VI. Kompetences sadalījums grāmatvedības jomā
- VII. Persona, kura ir tiesīga kārtot grāmatvedību**
- VIII. Administratīvie pārkāpumi grāmatvedības jomā un kompetence administratīvo pārkāpumu procesā

Valsts ieņēmumu
dienests

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS

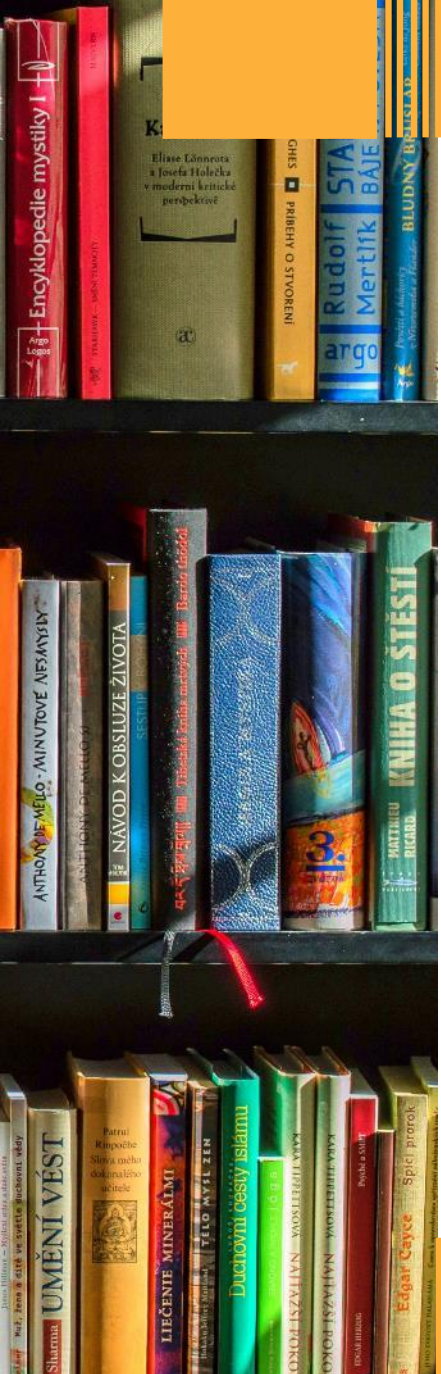
Vispārīgie noteikumi

Valsts ieņēmumu
dienests

Jauni likuma subjekti

- reliģisko organizāciju iestādes
(piemēram, garīgā personāla mācību iestādes, misijas, klosteri)
- citas publiskās personas un iestādes, patstāvīgās iestādes
(piemēram Latvijas Banka, Finanšu un kapitāla tirgus komisija)
- fizisko personu apvienības, kuras veic saimniecisko darbību
- Latvijas Republikā reģistrētas Eiropas ekonomisko interešu grupas, Eiropas kooperatīvās sabiedrības, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas politiskās partijas un Eiropas politiskie fondi

Terminu skaidrojumi:

elektronisks apliecinājums

grāmatvedības dokumenti

grāmatvedības reģistri manta

saimnieciskais darījums

saimnieciskā darījuma diena

*strukturēts elektroniskais rēķins **u.c.***

Valsts ieņēmumu
dienests

Valsts ieņēmumu
dienests

Termins "***uzņēmuma vadītājs***" – **papildināts!**

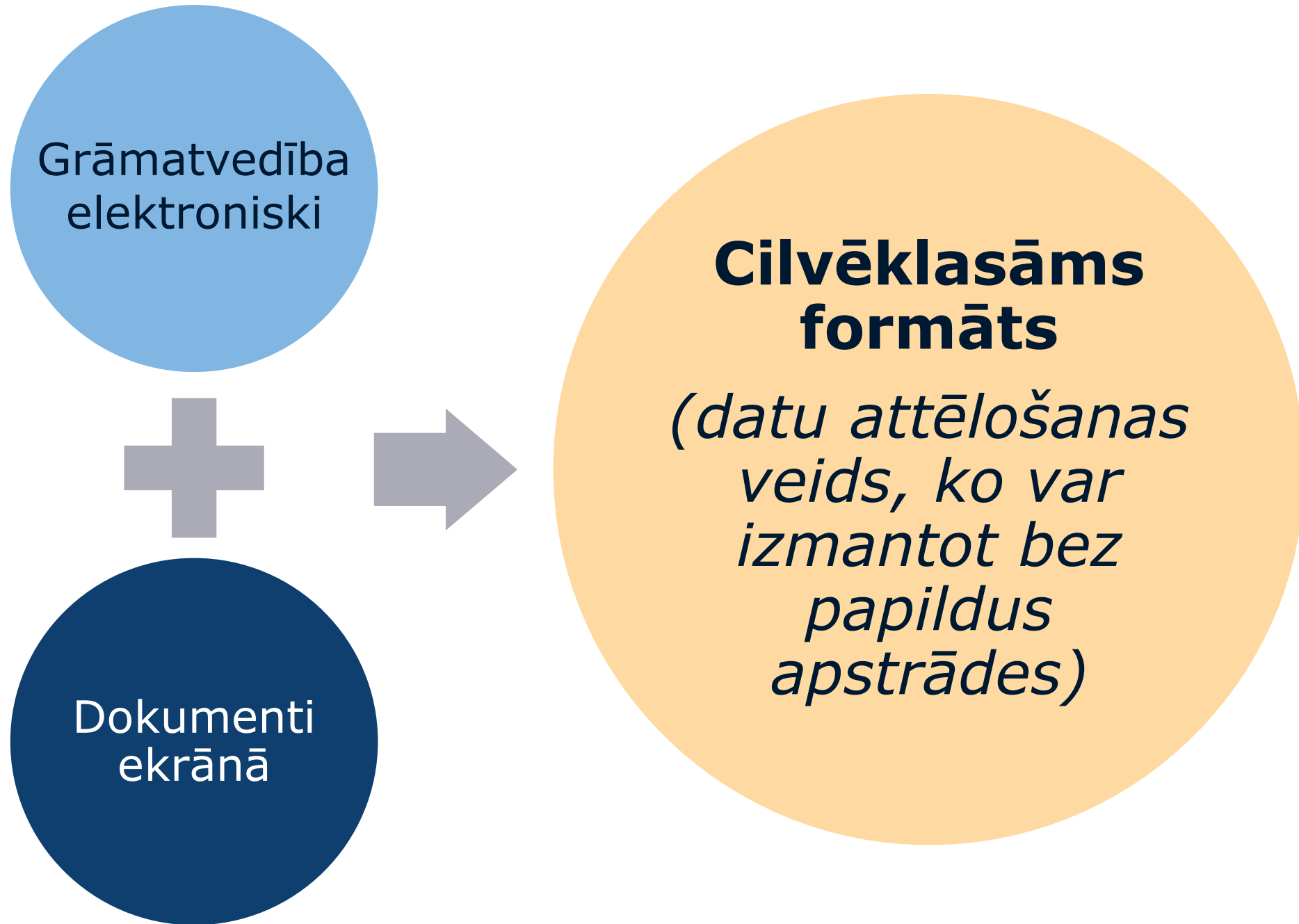
- Budžeta iestādē – *amatpersona, kas īsteno administratīvo vadību*
- Fizisko personu apvienībā – *visas vai pilnvarotās personas*
- Uzņēmumiem maksātnespējas procesā – *administrators*
- Eiropas ekonomisko interešu grupā – *visi vai pilnvarotie biedri*
- Eiropas komercsabiedrībā, kooperatīvajā sabiedrībā – *valde*
- Eiropas politiskajā partijā, politiskajā fondā – *izpildinstitūcija vai pārvaldes institūcija (valde)*

Valsts ieņēmumu
dienests

Jauns – noteikti **grāmatvedības uzdevumi**

- grāmatvedības informācija vadībai
- patiesa un pilnīga informācija par uzņēmuma mantu, saistībām, finansiālo stāvokli, saimnieciskās darbības rezultātiem un naudas plūsmu finanšu pārskatu lietotājiem
- nodokļu aprēķināšana
- ieņēmumu un izdevumu norobežošana pa pārskatu periodiem

Valsts ieņēmumu
dienests

Grāmatvedības reģistri un attaisnojuma dokumenti

Valoda

ierakstus izdara **latviešu** valodā

- *papildus* var lietot arī otru valodu
- grāmatvedības reģistru veidnes var būt citā valodā

Valsts ieņēmumu
dienests

Divkāršais un vienkāršais ieraksts

100 000 € – **divkāršais** ieraksts reliģiskajām organizācijām un biedrībām (nodibinājumiem, arodbiedrībām un to apvienībām)

40 000 € - *pašlaik*

Valsts ieņēmumu
dienests

Attaisnojuma dokumenti

- **nav jānorāda** juridiskā adrese vai **adrese**
- **nav jānorāda** saimnieciskā darījuma **pamatojums**
- ja saimnieciskā darījuma dalībnieks ir **fiziska persona**, kas neveic saimniecisko darbību, attaisnojuma dokumentā **var norādīt** tikai šīs personas **vārdu un uzvārdu**

Attaisnojuma dokumenti **bez paraksta**

- 1) Dokuments, kas izsniegts samaksāšanai vai preču pieņemšanai
- 2) Maksājuma uzdevums
- 3) Konta izraksts
- 4) Kases čeks**

Ja...

- Iekļauti pārējie rekvizīti
- Apliecināti vadītāja noteiktajā kārtībā

Iegrāmatošanas termiņi

- 20 dienu laikā pēc mēneša beigām (pašlaik 15)
- 15 dienu laikā pēc ceturkšņa beigām **arī** reliģiskajām organizācijām, biedrībām, arodbiedrībām un nodibinājumiem, kas piemēro vienkāršo ierakstu

Pašlaik tikai MUN maksātājiem, IK, IU, zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kuru apgrozījums nepārsniedz 300 000 €, un fiziskajām personām, kas veic saimniecisko darbību

Valsts ieņēmumu
dienests

Valsts ieņēmumu
dienests

Kases grāmata - atvieglojumi

- 1x nedēļā – ja vidējie dienas ieņēmumi nepārsniedz 500 € (pašlaik 150 €)
- var nekārtot **arī** reliģiskās organizācijas un biedrības, arodbiedrības un nodibinājumi, kas piemēro vienkāršo ierakstu un kārtu naudas plūsmas uzskaites žurnālu
(pašlaik tikai *IK, IU, ZS, ZvS, saimnieciskās darbības veicēji un kases aparātu lietotāji, kas naudas līdzekļus iemaksā bankas kontā*)

Valsts ieņēmumu
dienests

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS

Inventarizācija

Valsts ieņēmumu
dienests

Pārņemts likumā «Par grāmatvedību» noteiktais

Nav iekļauts:

- Mantas un saistību novērtēšanu veic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā
- Vienādu priekšmetu inventarizāciju var veikt izlases veidā

Valsts ieņēmumu
dienests

Gada pārskati un citi pārskati

Valsts ieņēmumu
dienests

Gada pārskati

Likuma «Par grāmatvedību» 13. panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktās prasības **+ filiālēm un ārvalstu komersantu pārstāvniecībām** pienākumu sagatavot gada pārskatu nosaka attiecīgo saimnieciskās darbības veidu un nodokļu likumos noteiktās finanšu pārskatu sagatavošanas prasības

Atcelta prasība par **sākuma bilances sagatavošanu** uzsākot uzņēmuma darbību

Valsts ieņēmumu
dienests

Saimnieciskās darbības pārskats

Termina «saimnieciskās darbības pārskats» skaidrojums

Papildināts – sagatavo Komerclikumā un Kooperatīvo sabiedrību likumā noteiktajos gadījumos – ārkārtas dividendes, pamatkapitāla palielināšana, reorganizācija, darbības izbeigšana, piemērojot kārtību, kādā sagatavo starpperiodu pārskatus (MK 775 14. nodaļa)

Pirms lēmuma par darbības apturēšanu, pamatojoties uz komersanta lēmumu **jau pašlaik likuma 13. pantā**

Slēguma finanšu pārskats

Reorganizācijas gadījumā - saskaņā ar vispārējiem gada pārskata sagatavošanas, pārbaudes, iesniegšanas un publicēšanas noteikumiem + zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās

Izbeidzot darbību – tikai bilance un PZA

Valsts ieņēmumu
dienests

Valsts ieņēmumu
dienests

Maksātspējas gadījumā

- Parādnieka bilance – sagatavo uzreiz pēc maksātspējas procesa sagatavošanas
- Papildināts – arī tad, ja nav pieņemts lēmums par darbības turpināšanu, administratoram jā sagatavo finanšu pārskats (bilance un PZA)

Pašlaik Maksātspējas likumā – gada pārskats (bilance un PZA) jā sagatavo un jā iesniedz VID tikai, ja ir lēmums par darbības turpināšanu

Valsts ieņēmumu
dienests

Īpaši noteikumi **IIN** un **MUN** maksātājiem

Nav saistošas prasības par gada pārskata, saimnieciskās darbības pārskata, slēguma finanšu pārskata, parādnieka bilances un finanšu pārskatu maksātnespējas gadījumā

Ieņēmumus, izdevumus un saimnieciskos darījumus reģistrē vienkāršā vai divkāršā ierakstā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā

Valsts ieņēmumu
dienests

Pārskata gada **sākums, beigas un ilgums**

Papildināts par biedrības, nodibinājuma, arodbiedrības, reliģisko organizāciju, politisko organizāciju gada pārskatiem:

- aptver 12 mēnešus un sakrīt ar **kalendāro gadu**
- uzsākot vai beidzot darbību – var būt īsāks par 12 mēnešiem

Valsts ieņēmumu
dienests

Grāmatvedības dokumentu glabāšana

- Glabāšanas laiks – vienāds gan papīra, gan elektroniskas formas dokumentiem
- Elektroniskā formā – arī citas ES dalībvalsts teritorijā
- Izmantošana – tikai ar uzņēmuma vadītāja atļauju
- Glabāšanas prasības – tikai uz grāmatvedības dokumentiem, ne visu arhīvu
- Attaisnojuma dokumenti par atvaļinājumiem:
10 gadus no dienas, kad izbeigtas darba tiesiskās attiecības

Valsts ieņēmumu
dienests

Pārņemti likuma «Par grāmatvedību» 10. panta nosacījumi:

- tiesības papīra formas grāmatvedības dokumentu pārvērst elektroniskā formā
- pārvērstajam dokumentam ir tāds pats juridiskais spēks kā oriģinālajam dokumentam
- uzņēmumam ir tiesības iznīcināt oriģinālo dokumentu ievērojot likumā ietvertos noteikumus

Atceramies! Jebkurš grāmatvedības dokuments var tikt sagatavots elektroniskā formā vai papīra formā

Valsts ieņēmumu
dienests

Kompetences sadalījums grāmatvedības jomā

Valsts ieņēmumu
dienests

- Norādītas galvenās **Finanšu ministrijas funkcijas** grāmatvedības politikas īstenošanā
- Detalizēti noteikti **uzņēmuma vadītāja pienākumi** grāmatvedības jomā
- Noteiktas **vadītāja tiesības** grāmatvedības jomā
(no MK 585)
- Atvieglojumi noteiktu kategoriju uzņēmumu vadītājiem
(no MK 585)

Valsts ieņēmumu
dienests

Persona, kura ir tiesīga kārtot grāmatvedību

Valsts ieņēmumu
dienests

Precizējumi

grāmatveža pienākumi

- sagatavo gada pārskatus, konsolidētos gada pārskatus
- kompetenta veikt visus likumā noteiktos pienākumus

termins "grāmatvedis"

- veic atsevišķas funkcijas – **nav** grāmatvedis
- attiecas gan uz juridiskām, gan fiziskām personām

Valsts ieņēmumu
dienests

Papildināts!

Grāmatvedību pats **var kārtot** arī:

- reliģiskās organizācijas vadītājs, ja ir vienkāršais ieraksts
- biedrības un nodibinājuma valdes loceklis
- maksātnespējas administrators
- brīvprātīgā darba veicējs – **tikai** biedrībām

Valsts ieņēmumu
dienests

Civiltiesiskā atbildība ar **2023. gada 1. janvāri**

- 3000 € – vismaz viena klienta apgrozījums \leq 300 000 €
- **5000 €** - vismaz viena klienta apgrozījums $>$ 300 000 €

*Līdz 2023. gada 1. janvārim - **3000 €***

Valsts ieņēmumu
dienests

Administratīvie pārkāpumi grāmatvedības jomā un kompetence administratīvo pārkāpumu procesā

Administratīvie pārkāpumi

Valsts ieņēmumu
dienests

Pārkāpums	Maksimālais naudas sods, €
Skaidras naudas uzskaite	350
Grāmatvedības kārtošana	2000
Attaisnojuma dokumentu noformēšana	425
Attaisnojuma dokumentu noformēšana (akcīzes preces)	2000
Preču piegādes dokumentu noformēšana	425
Preču piegādes dokumentu noformēšana (akcīzes preces)	2000

Valsts ieņēmumu
dienests

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS

Pārejas noteikumi

Valsts ieņēmumu
dienests

Līdz **2022. gada 1. jūlijam** - noteikumi, kuri aizstās:

- MK 21.10.2003. noteikumus **Nr. 583** "*Uzņēmuma mantas, arī prasījumu un saistību novērtēšana grāmatvedībā un atspoguļošana finanšu pārskatos, ja uzņēmuma vai tā struktūrvienības darbība tiek izbeigta*"
- MK 21.10.2003. noteikumus **Nr. 584** "*Kases operāciju uzskaites noteikumi*"
- MK 21.10.2003. noteikumus **Nr. 585** "*Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju*"
- MK 13.07.2004. noteikumus **Nr. 591** "*Noteikumi par politisko organizāciju (partiju) un to apvienību gada pārskatiem*"

Līdz **2022. gada 1. jūlijam** - noteikumi, kuri aizstās:

- MK 03.10.2006. noteikumus **Nr. 808** "*Noteikumi par biedrību, nodibinājumu un arodbiedrību gada pārskatiem*"
- MK 14.11.2006. noteikumus **Nr. 928** "*Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem*"
- MK 20.03.2007. noteikumus **Nr. 188** "*Kārtība, kādā individuālie komersanti, individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības, citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, kārtu grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā*"
- MK 08.05.2007. noteikumus **Nr. 301** "*Noteikumi par individuālo komersantu finanšu pārskatiem*"

Valsts ieņēmumu
dienests

Noteikumi par mantas un saistību novērtēšanu

Valsts ieņēmumu
dienests

2021. gada 31. augustā **pieņemti:**

MK noteikumi Nr. 590

“Kārtība, kādā grāmatvedībā novērtē un finanšu pārskatos norāda uzņēmuma **mantu un saistības, ja** uzņēmuma vai tā struktūrvienības **darbība tiek izbeigta”**

Valsts ieņēmumu
dienests

Saglabāti:

- mantas un saistību **novērtēšanas principi** uzņēmuma struktūrvienības darbības izbeigšanas gadījumā
- **atbrīvojums** novērtēt atbilstoši tīrajiem (neto) pārdošanas ieņēmumiem lietas, kas ir tādu **IK, IU, ZS vai ZvS, biedrību, nodibinājumu, arodbiedrību, politisko partiju un reliģisko organizāciju** īpašumā, kuru darbība tiek izbeigta

Valsts ieņēmumu
dienests

Nav iekļauts:

MK noteikumu Nr. 583 8. punkts (*slēguma finanšu pārskata PZA rezultātu ņem par pamatu UIN aprēķinam*), kurš **zaudējis aktualitāti**, jo peļņas vai zaudējumu aprēķins netiek izmantots par pamatu uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijas sagatavošanai

Valsts ieņēmumu
dienests

Būtiskākie papildinājumi:

1) mantas un saistību novērtēšanas kārtība attiecināta **arī** uz darbības izbeigšanu **maksātspējas** procesa **gadījumā** (šobrīd tikai likvidācijas gadījumā)

2) papildināts to gadījumu skaits, uz kuriem **noteikumi neattiecas**:

- beidz pastāvēt pašvaldības vai budžeta iestāde
- tiek izbeigta tāda uzņēmuma darbība, kas grāmatvedību kārtoti vienkāršā ierakstā

Valsts ieņēmumu
dienests

Būtiskākie papildinājumi:

3) sīki izskaidrota **kārtība**, kādā manta un saistības novērtējamas un atspoguļojamas slēguma **finanšu pārskata bilancē** un **peļņas vai zaudējumu aprēķinā**

4) iekļauts skaidrojums par to, **ko norāda likvidācijas slēguma finanšu pārskata aktīvā un pasīvā:**

- aktīva posteņos norāda mantas atlikumu, ja tāds ir
- pasīva postenī "Likvidācijas kapitāls" – summu, kas atbilst mantas atlikumam un kas ir pamats atlikušās mantas sadales plāna sagatavošanai un likvidācijas kvotas aprēķināšanai

Valsts ieņēmumu
dienests

Noteikumi par kases operāciju uzskaiti

Valsts ieņēmumu
dienests

2021. gada 14. septembrī **pieņemti:**

MK noteikumi Nr. 625

“Prasības kases ieņēmumu un kases izdevumu
**attaisnojuma dokumentiem un kases
grāmatas kārtošanai**”

Valsts ieņēmumu
dienests

Būtiskākie papildinājumi (**kases ieņēmumu un kases izdevumu orderi**)

- orderu vietā cits dokuments
- paraksta tikai kasieris (*pašlaik arī vadītājs un atbildīgais grāmatvedis*)
- ja elektroniski, tad summa tikai cipariem (*pašlaik cipariem un vārdiem*)
- ieņēmumu orderī – ja iemaksā fiziska persona, tad jānorāda uzņēmumu, kuru pārstāv

Valsts ieņēmumu
dienests

Būtiskākie papildinājumi (**kases ieņēmumu un kases izdevumu orderi**)

- izdevumu orderī – var nenorādīt ziņas par saņēmēju, ja izmaksu pamato cits dokuments (piem. čeks) - ja naudu nodod inkasatoram, iemaksā bankā, tiek mainīti nomināli
- izdevumu orderī – ja izmaksā pilnvarotajai personai - vārds, uzvārds, personas kods, atsauce uz pilnvarojumu
- budžeta iestādēm kases ieņēmumu ordera vietā atļauts sagatavot ieņēmumu sarakstu par skaidras naudas saņemšanu no vienveidīgiem maksājumiem (piemēram, bibliotēku ieņēmumi par kopēšanas pakalpojumiem)

Valsts ieņēmumu
dienests

Būtiskākie papildinājumi (**kases ieņēmumu un kases izdevumu orderi**)

- ja naudu izmaksā vai saņem darbinieks – personas kodu var nenorādīt
- budžeta iestādēm kases ieņēmumu ordera vietā atļauts sagatavot ieņēmumu sarakstu par skaidras naudas saņemšanu no vienveidīgiem maksājumiem (piemēram, bibliotēku ieņēmumi par kopēšanas pakalpojumiem)
- izdevumu orderī – kasiera paraksts nav obligāts, ja uz attaisnojuma dokumenta - izmaksas pamatojuma ir uzņēmuma vadītāja apliecinājums

Valsts ieņēmumu
dienests

Būtiskākie papildinājumi (**kases grāmata**)

- kases grāmata – grāmatvedības reģistrs
- ja elektroniski – viena kases grāmata, bet norāda atsevišķi *euro un* citas valūtas
- nav pārņemtas aktualitāti zaudējušas MK 584 noteikumu prasības (kasiera pienākumi, aizliegums kasiera un atbildīgā grāmatveža pienākumus pildīt vienai personai, detalizētas prasības elektroniski un papīra formā kārtotai kases grāmatai)

Valsts ieņēmumu
dienests

@vidgovlv

@vid_gov

@vid_gov

/valsts-ienemumu-dienests

/vidkomunikacija

EDS "Sarakste ar VID"

+371 67120000

VALSTS IENĒMUMU DIENESTS

Valsts ieņēmumu
dienests

Pieraksties VID jaunumu vēstulēm!

Regulāri apkopota informācija par praktiski noderīgajiem jaunumiem un aktuālajiem VID semināriem Tavā e-pastā.

